

STAVÍM, STAVÍŠ, STAVÍME

Pracovní list 10

ARCHITEKTURA 19. STOLETÍ

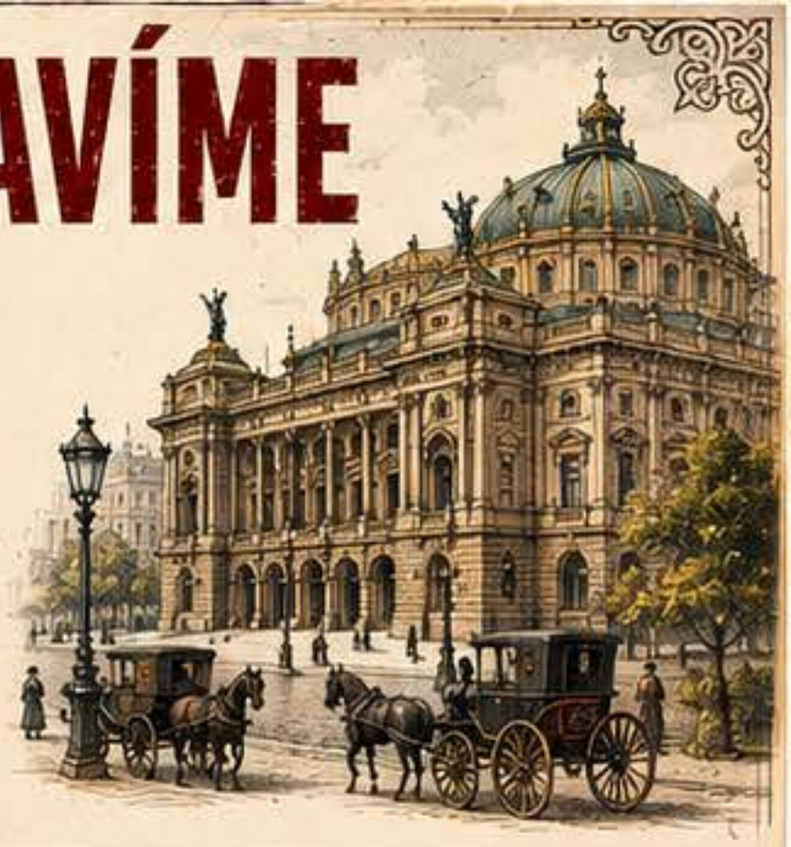

19. století přineslo nové materiály, moderní technologie a nové typy staveb.
Rozvíjí se průmysl, vznikají železnice i města.
Architektura reaguje na nové potřeby společnosti.

TYPICKÉ PRVKY ARCHITEKTURY 19. STOLETÍ

HISTORISMUS
návrat k historickým slohům (neorenesance, neogotika aj.)

ŽELEZO A SKLO
nové materiály umožňují lehké a odvážné konstrukce (nádraží, tržnice, haly)

EKLEKTICISMUS
různé slohy se volně kombinují podle účelu stavby

BYTOVÉ DOMY
rostoucí města potřebují funkční a reprezentativní nájemní domy

PRŮMYSLOVÉ STAVBY
továrny, komíny, vodárny, mosty, technická architektura

VEŘEJNÉ BUDOVY
školy, muzea, pošty, divadla, banky, radnice

MĚSTSKÉ ÚPRAVY
bulváry, parky, náměstí, kašny, veřejné osvětlení

1 POZNEJ STAVBU

Přiřaď číslo obrázku ke správnému názvu stavby.

① ② ③ ④ ⑤ ⑥

A) Národní divadlo (Praha)
B) Průmyslový palác (Praha)
C) Petřínská rozhledna (Praha)
D) Nádraží Praha–Masarykovo
E) Všeobecná nemocnice (Praha)
F) Obecní dům (Praha)

2 ARCHITEKTONICKÁ MATEMATIKA

Most má oblouk tvaru půlkruhu o rozpětí 60 metrů.

a) Vypočítej výšku oblouku.

.....

b) Jaká je délka oblouku (použij $\pi = 3{,}14$)?

.....

c) Kolik kamenných kvádrů bys potřeboval na obložení oblouku, pokud jeden kvádr má délku 1 metr a šířku mostu je 10 metrů?

.....

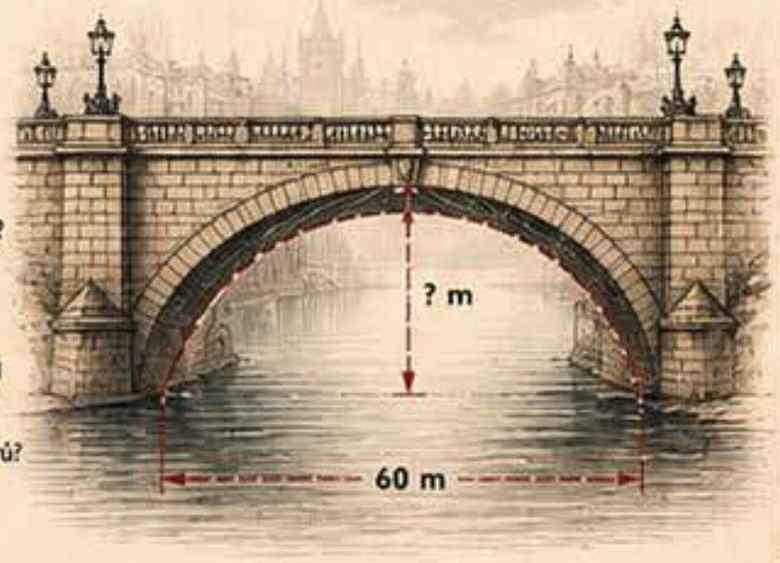

3 PRAVDA, NEPRAVDA?

Rozhodni, zda je tvrzení pravdivé (P), nebo nepravdivé (N).

	P	N
1. Železo umožnilo stavět lehčí a větší konstrukce.	○	○
2. V 19. století se přestaly stavět chrámy a kostely.	○	○
3. Historismus znamenal, že architekti vymýšleli úplně nové styly.	○	○
4. Průmyslová revoluce ovlivnila podobu měst.	○	○
5. V bytových domech se často spojovaly různé historické styly.	○	○
6. Petřínská rozhledna byla postavena inspirovaná Eiffelovou věží.	○	○

4 STAVITELSKÉ MATERIÁLY

Přiřaď materiál ke správnému využití.

1	ŽELEZO
2	SKLO
3	CIHLY
4	KÁMEN
5	BETON

A) konstrukce mostů a hal
B) fasády, zdivo továren a domů
C) pilíře, sochařské prvky, obklady
D) průmyslové podlahy, mosty, sklepy
E) výplně oken, světlíky, zimní zahrady

5 DOKRESLI A DOPLŇ

Doplň druhou polovinu fasády tak, aby byla souměrná podle osy.

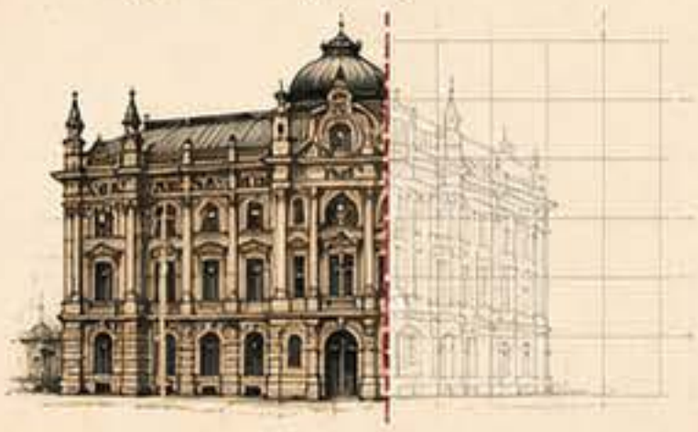

Název stavby: .....

Místo: .....

Rok dokončení: .....

Autor: .....

Sloh: .....

6 STAVITELOVA VÝZVA

Vyber si jednu stavbu 19. století ve svém městě nebo okolí. Nakresli ji (nebo přilep fotografii) a doplň informace.

Název stavby: .....

K čemu slouží? .....

Z čeho je postavena? .....

Co se ti na ní líbí? .....

Co bys na ní změnil/a? .....

VÍŠ, ŽE?

Petřínská rozhledna byla otevřena v roce 1891 a měří 63,5 m. Její vzorem byla Eiffelova věž.

Nádraží Praha–Masarykovo (dříve Císaře Františka Josefa) bylo dokončeno v roce 1845.

Průmyslový palác v Praze byl v roce 1891 jednou z nejmodernějších staveb v Evropě.

V 19. století se města rozsvítila – plynové lampy nahradily svíčky a louče.

Nájemní domy často zdobí bohaté fasády i když uvnitř byly byty malé a prosté.